

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza • Wydział Teologiczny

poznańskie studia teologiczne

tom 16

POZNAŃ 2004

KOMITET WYDAWNICZY

ADAM ADAMSKI, PAWEŁ BORTKIEWICZ, FELIKS LENORT,
TADEUSZ KARKOSZ, ADAM PRZYBECKI, HENRYK WEJMAN,
TOMASZ WĘCŁAWSKI

REDAKTOR
FELIKS LENORT

1213141 II / 18 =
2004

Recenzenci tomu:

PROF. DR HAB. KAROL KLAUZA
PROF. DR. HAB. IRENA KWILECKA
KS. PROF. DR HAB. BOGUSŁAW NADOLSKI
PROF. DR HAB. MAREK SZULAKIEWICZ
KS. PROF. DR HAB. ANZELM WEISS

PUBLIKACJA DOFINANSOWANA Z DOTACJI NA DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWĄ
WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UAM

ISBN 83-89361-52-3

ISSN 0209-3472

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA
WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
REDAKCJA WYDAWNICTW
61-111 POZNAŃ, UL. WIEŻOWA 2/4

e-mail: bibliot@thfac.poznan.pl
tel./fax (0-61) 851-97-43
<http://www.thfac.poznan.pl>

Bibl. UAM
604EO 1742

Korekta: Roman Lewandowski

Projekt okładki: Paweł Pąk

Spis treści

BIBLISTYKA

Adam K a l b a r c z y k – Cień jako biblijna metafora znikomości ludzkiego życia	7
Teresa S t a n e k – Narodziny Mojżesza (Wj 1-2). Teologiczne przesłanie w świetle struktury tekstu masoreckiego	41
Piotr O s t a ń s k i – <i>Skądże nadzieje mi pomoc?</i> (Ps 121,1). Wokół wdowieństwa w Biblii	59

TEOLOGIA FUNDAMENTALNA I DOGMATYCZNA

Richard S w i n b u r n e – Istnienie Boga. Nowy program teologii naturalnej	75
Georg E s s e n – Monoteizm etyczny a ludzka wolność: punkty styczne teologii z pluralizmem ery nowożytnej	87
Małgorzata W i e r t l e w s k a – Monoteizm etyczny i teologia naturalna jako dialog Objawienia chrześcijańskiego ze współczesnym pluralizmem religijnym i światopoglądowym	107
Dominik K u b i c k i – Teologia jako interpretacja w kontekście problematyki współczesnej epistemologii. Analiza krytyczna koncepcji Marie-Dominique Chenu	125
Edward S i e n k i e w i c z – Tajemnica niegodziwości	145
Marek P y c – Teologiczny wymiar sakramentu bierzmowania	171

TEOLOGIA MORALNA

Jerzy T r o s k a – Jana Pawła II Ewangelia nadziei dla Europy.	191
---	-----

FILOZOFIA

Krzysztof Ś n i e ż y ń s k i – Jak rozumieć tożsamość Jezusa Chrystusa? Metafizyczny problem tożsamości w chrystologii	203
Grzegorz M a t u s z c z a k – Świat bez Boga. Leszka Kołakowskiego interpretacja <i>problemu</i> Boga	225

SOCJOLOGIA MAŁŻEŃSTWA I RODZINY

Magdalena Pałk a – Manifestacja życia w związkach nieformalnych 239

RELIGIA I KULTURA

Wojciech Bara n – K o z ł o w s k i – Toposy biblijne w bullach Innocen-
tego III 257

Katarzyna S o k o ł o w s k a – Elementy retoryki w hagiografii Floriana
Jaroszewicza *Matka świętych Polska* 265

KRONIKA

Pierścień Mędrców Betlejemskich. Poznańska inicjatywa ogólnopolskiej
nagrody dla twórców (Antoni K l u p c z y ń s k i) 283

Arcybiskupie Seminarium Duchowne w Poznaniu w roku akademickim
1999/2000, 2000/2001, 2002/2003 (Paweł S k r z y p c z a k) 289

Pożegnanie księdza profesora Aleksandra Bystrego (1925-2003) (Marian
P i ą t k o w s k i) 295

RECENZJE

Dokumenty soborów powszechnych. Tekst grecki, łaciński, polski. Tom I: Nicea I,
Konstantynopol I, Efez, Chalcedon, Konstantynopol II, Konstantynopol III, Ni-
cea II, (325-787). Układ i opracowanie: Arkadiusz Baron, Henryk Pietras. Kraków
2001 (wznowienie I Kraków 2002) ss. 400. Wydawnictwo WAM. „Źródła Myśli
Teologicznej”, tom 24 (Gerard K u c h a r s k i) 301

Boski czy ludzki? Kościół w Polsce i na świecie wczoraj i dziś. Red. Mariusz Deckert
rozmawia z ks. prof. Zygmuntem Zielińskim, Edycja Świętego Pawła, Częstoch-
wa 2002 ss. 285 (Kazimierz D o p i e r a ł a) 308

Paweł Stępień: Komentarz do Księgi Rut. „Warszawskie Studia Teologiczne”, XV/
2002, Warszawa 2003 s. 33-47 (Teresa S t a n e k) 311

Table of contents 315

Inhaltsverzeichnis 316

Contents

BIBLE STUDIES

Adam K a l b a r c z y k – The Shadow as a Biblical Metaphor of the Transience of Human Life	7
Teresa S t a n e k – The Birth of Moses (Ex 1-2) and its Theological Message in Light of the Structure of the Masoretic Text	41
Piotr O s t a ń s k i – <i>Where shall I find help?</i> (Ps 121,1). On Widowhood in the Bible	59

FUNDAMENTAL AND DOGMATIC THEOLOGY

Richard S w i n b u r n e – The Existence of God. A New Programme of Natural Theology	75
Georg E s s e n – Ethical Monotheism and Human Freedom: Theological Convergences with the Pluralism of the Modern Age	87
Małgorzata W i e r t l e w s k a – Ethical Monotheism and Natural Theology as Dialogue of the Christian Revelation with Contemporary Religious and Worldview Pluralism	107
Dominik K u b i c k i – Theology as an Interpretation in the Context of Contemporary Epistemology. A Critical Analysis of the Conceptions of Marie-Dominique Chenu	125
Edward S i e n k i e w i c z – The Mystery of Iniquity	145
Marek P y c – The Theological Dimension of the Sacrament of Confirmation	171

MORAL THEOLOGY

Jerzy T r o s k a – John Paul II's Gospel of Hope for Europe	191
--	-----

PHILOSOPHY

Krzysztof Ś n i c z ń s k i – How to Understand the Identity of Jesus Christ? The Metaphysical Problem of Identity in Christology	203
Grzegorz M a t u s z c z a k – A World Without God. Leszek Kołakowski's Interpretation of the <i>Problem</i> of God	225

SOCIOLOGY OF MARRIAGE AND THE FAMILY

Magdalena P a ł k a – Manifestations of Life in Informal Unions	239
---	-----

RELIGION AND CULTURE

Wojciech B a r a n – K o z ł o w s k i – Biblical Topics in the Bulls of Innocent III.	257
Katarzyna S o k o ł o w s k a – Rhetorical Elements in the Hagiography of Florian Jaroszewicz: <i>Matka świętych Polska (Poland the Mother of Saints)</i>	265

CHRONICLE

<i>The Ring of the Bethlehem Magi</i> . The Poznań Initiative of a National Award for Artists (Antoni K l u p c z y ń s k i)	283
The Archbishop's Seminary in Poznań in the Academic Years: 1999/2000, 2000/2001, 2002/2003 (Paweł S k r z y p c z a k)	289
An Obituary of Rev. Professor Aleksander Bystry (1925-2003) (Marian P i ą t k o w s k i)	295

REVIEWS

Inhaltsverzeichnis

BIBLISTIK

Adam K a l b a r c z y k – Der Schatten als biblische Metapher der Vergänglichkeit des menschlichen Lebens	7
Teresa S t a n e k – Die Geburt des Mose (Ex 1-2). Theologische Inhalte in Bezug auf die Struktur des Masoretentextes	41
Piotr O s t a ń s k i – <i>Woher kommt mir Hilfe?</i> (Ps 121,1). Über den Witwenstand in der Bibel	59

FUNDAMENTALTHEOLOGIE UND DOGMATIK

Richard S w i n b u r n e – Gottes Dasein. Das neue Programm der natürlichen Theologie	75
Georg E s s e n – Ethischer Monotheismus und menschliche Freiheit: Berührungspunkte der Theologie und des neuzeitlichen Pluralismus	87
Małgorzata W i e r t l e w s k a – Ethischer Monotheismus und natürliche Theologie als Dialog der christlichen Offenbarung mit dem heutigen religiösen und weltanschaulichen Pluralismus	107
Dominik K u b i c k i – Theologie als Interpretation im Kontext der Problematik der heutigen Epistemologie. Eine kritische Analyse des Konzepts von Marie-Dominique Chenu	125
Edward S i e n k i e w i c z – Das Geheimnis der Ungerechtigkeit	145
Marek P y c – Theologische Dimension des Firm sakraments	171

MORALTHEOLOGIE

Jerzy T r o s k a – Johannes Pauls II. Evangelium der Hoffnung für Europa.	191
--	-----

PHILOSOPHIE

Krzysztof Ś n i c z y ń s k i – Wie ist die Identität Jesu Christi zu verstehen? Das metaphysische Problem der Identität in der Christologie	203
Grzegorz M a t u s z c z a k – Die Welt ohne Gott. Leszek Kolakowskis Deutung des <i>Problems</i> Gottes	225

SOZIOLOGIE DER EHE UND FAMILIE

Magdalena P a ń k a – Manifestation des Lebens in den informellen Bündnissen	239
--	-----

RELIGION UND KULTUR

Wojciech B a r a n – K o z ł o w s k i – Biblische Topoi in den Bullen von Innozenz III	257
Katarzyna S o k o ł o w s k a – Elemente der Rhetorik in der Florian Jaroszewicz' Hagio-graphie <i>Matka świętych Polska</i> [Polen – Mutter der Heiligen]	265

CHRONIK

<i>Der Ring der Weisen von Betlehem</i> . Die Posener Initiative für einen allgemeinpolnischen Künstlerpreis (Antoni K l u p c z y ń s k i)	283
Erzbischöfliches Priesterseminar in Posen in den Studienjahren 1999/2000, 2001/2002, 2002/2003 (Paweł S k r z y p c z a k)	289
H. H. Professor Aleksander Bystry zum Abschied (1925-2003) (Marian P i ą t k o w s k i)	295

REZENSIONEN